

۱۱ خوب، بد، زشت

۹ پیشروی به سوی توافق ایران و آمریکا ادامه دارد

۱۲ معماران تحریم ایران علیه توافق هسته‌ای

۱۲

جو روانی مثبت، بزرگترین دستاورد مذاکرات هسته‌ای

مذاکرات هسته‌ای میان ایران و گروه ۵+۱ به خصوص آمریکا برای یکدوره ۴ ماهه تمدید شد. این مذاکرات از لحاظ آنچه که از سوی ایران تعهد شده...

۱۰

چطور تهران درگیر بحران ساختگی اتمی شد

در بیش از دو دهه اخیر دولت ایران مستمرا متهم شده که در حال ساختن بمب اتمی است و این اتهام به قدری در رسانه‌های گروهی...

یادداشت

ایران و آمریکا علاقه مند به حصول توافق جامع

مهدی محتشمی | کارشناس مسائل آمریکای شمالی

ایران و آمریکا تمام تلاش خود را انجام دادند تا در این فرصت ۶ ماهه به توافق جامع برسند اما در نهایت به دلیل فاصله و شکافی که میان مواضع دو طرف بر سر موضوعاتی چون غنی سازی و ظرفیت غنی سازی بود توافق حاصل نشد. هر چند معتقدم چنان که توافق جامع در مدت ۶ ماه به دست می آید می توانست منافع بیشتری برای دو طرف داشته باشد اما این که تفاهم حاصل نشد واقعیتی است که هر دو طرف باید با آن کنار بیایند و بدانند نمی توانند همواره به خواسته‌های حداکثری خود دست یابند. باید توجه داشت دست دو طرف مذاکرات چندان هم خالی نیست زیرا هم طرف ایرانی مدعی است دستاوردهای خوبی داشته و توانسته با حفظ مواضع خود در چارچوب غنی سازی تا حدود زیادی تحریم‌ها را تحت الشعاع قرار دهد و با توقف بخشی از تحریم‌ها موفقیتی را برای جمهوری اسلامی به ارمغان بیاورد و هم این که طرف ۵+۱ مدعی است با توجه به گزارش‌های موجود توانسته ایران را در مسیری قرار دهد که تمام تعهدات مورد انتظار را انجام دهد. چنان که این مذاکرات ادامه پیدا نمی کرد مطابق تعهدنامه اولیه زانو تمام این دستاوردها از میان می رفت. اما این که کدام طرف بیشتر سود برده سوالی است که برای پاسخ به آن باید گفت این توافق یک توافق برد - برد است که با سود بردن هر کدام از طرفین، طرف مقابل نیز منافع زیادی را نصیب خود خواهد کرد. در توضیح بیشتر این معادله باید بگویم اراده سیاسی حاکم بر مذاکرات در پی جمع بندی این موضوع بود که پرونده هسته‌ای ایران از روی میز برداشته شود

و براساس یک توافق جامع در یک بازه زمانی مشخص مکانیسم‌هایی طراحی کنند که طرفین به خواسته‌های نسبی خود برسند. اما اگر در آینده کماکان اصل بر پافشاری بر مواضع حداکثری و سلطه طلبی باشد به نظر می رسد این امکان وجود دارد که مدت مذاکرات برای حداقل یکسال آینده تمدید شود. به این معنا که اینک جمهوری اسلامی انتظار دارد با وجود گزارشات مثبت آژانس دربارہ انجام کامل تعهدات ایران، ۵+۱ خواسته‌های خود را تصحیح کرده و به حد معقولی برساند. از سوی دیگر ایران و آمریکا به دلیل منافع متعددی که در انجام توافق وجود دارد علاقه مند به حصول توافق هستند هر چند در هر دو کشور تندرهای سیاسی در راه این توافق مانع تراشی کنند. البته در ایران این مانع تراشی‌ها با توجه به اظهار نظر رهبر معظم انقلاب و حمایت قاطع از تیم مذاکره کننده تا اندازه زیادی کمرنگ شد اما تندرهای کنگره در آمریکا حداکثر فشار را به دولت آمریکا وارد می کنند. در جریان این مذاکرات طولانی جمهوری اسلامی ایران امیدوار است با استفاده از حداکثر منطق و درایت دیپلماتیک بتواند به توافق جامع دست پیدا کند اما چنانچه در نهایت طرفین به توافق نرسند همه چیز می تواند به حالت اول برگردد. پیش بینی این که در آن صورت چه شرایطی برای طرفین به وجود خواهد آمد بسیار سخت است اما یقینا دو طرف با علم به این موضوع حداکثر تلاش خود برای دستیابی به توافق جامع را به کار می گیرند.

اسرار ناگفته بحران اتمی ایران

عکس: خبرگزاری رویترز

تغییر رویکردهای دولت و بازگشت به دوران تنش زدایی بودند. ماجرا مادر دولت احمدی نژاد به نتیجه ای نرسید و انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۲ و پیروزی حسن روحانی در آن، عصر جدیدی را در قضیه پرونده هسته‌ای گشود. حسن روحانی که پیشتر در زمان دولت سیدمحمد خاتمی مذاکره کننده ارشد هسته‌ای ایران بود، رویکردی سیاستی همانند سید محمد خاتمی را پیش گرفت. این بار اما زمان با زمان دولت خاتمی بسیار متفاوت بود. تحریم‌ها بیشتر و بیشتر شده بودند، فشارهای دیپلماتیک و سیاسی بر این دو چندان شده بود. از سوی دیگر تحولات خاورمیانه و کشورهای آفریقایی که غربی‌ها از آن به عنوان بهار عربی یاد می کنند، بسیاری از معادلات را تغییر داده بود. به قول یکی از مقامات وزارت امور خارجه، سرعت تحولات آن قدر زیاد است که گاهی کشورها قادر به تصمیم گیری در زمان و مکان نیستند. به ناگاه چند تحول عمده سر بر آوردند و ایران نیز در این میان باید تصمیم گیری می کرد. در نهایت در دولت روحانی در بر

جدید را در تعاملات میان ایران و غرب بر سر پرونده هسته‌ای باز کرد. نتیجه چنین سیاستی البته پیشرفت هسته‌ای ایران در زمینه‌هایی نظیر تولید سوخت ۲۰ درصد و افزایش تعداد سانتر فیوزها و بهره برداری از تأسیسات زیر زمینی فردو بود. در آن سوهم البته غرب بیکار نشست قطعنامه پشت قطعنامه، تحریم پشت تحریم و بیانیته پشت بیانیته علیه کشورمان صادر شد. قطعنامه‌ها، تحریم‌ها و بیانیته‌هایی که البته از سوی دولت سابق به پایگانی سپرده می شد و یاد کشور میز و زیر بسیاری دیگر از کاغذها قرار می گرفت. دولت احمدی نژاد بر این عقیده بود که قطعنامه‌ها کاغذپاره است، تحریم‌ها بی اثر و بیانیته حرف بی جا است. در هر صورت این هم رویکردی بود که مردم کشورمان به دقت تمام آن را رصد کرده و تجربه کردند. برخی مخالف این رویکرد البته برخی نیز موفق بودند. سیاستمداران هم به همین منوال. موافقان بر این رویکرد دولت سبقه می گذاشتند از آن با عنوان مقاومت در مقابل رازشکست و باسروحه قرار دادن این شعار که «قطار هسته‌ای کشور ترمز بریده است»، عملا صفحهای

برنامه هسته‌ای سال‌ها است که اصلی ترین مسأله در سیاست خارجی ایران است. تقریبا به جرات می توان گفت که از زمانی که این مسأله در دوره خاتمی به عنوان یکی از بحران‌ها در سیاست خارجی مطرح شد تا به امروز، تمام شئون کشور از این مسأله تأثیر پذیرفته‌اند. دیگر حتی مردم نیز اخبار مربوط به مذاکرات هسته‌ای را دنبال می کنند. در واقع برنامه هسته‌ای ایران در صدر توجهات مردم کشورمان است. در این شرایط بدیهی است که هر دولتی که روی کار می آید رویکردها و شعارهایی را در خصوص رویکردش در باره مذاکرات هسته‌ای بیان کند. دولت سیدمحمد خاتمی که البته در میان راه با مسأله هسته‌ای رویه‌رو شد، رویکردی میانه‌رو داشت که اساسش آن بر تنش زدایی بود. این رویکرد برای مدتی ادامه یافت تا این که محمود احمدی نژاد با رویکردی کاملا متضاد و با سیاست خارجی تهاجمی بر سر کار آمد. پلمب تأسیسات هسته‌ای رازشکست و باسروحه قرار دادن این شعار که «قطار هسته‌ای کشور ترمز بریده است»، عملا صفحهای

وقایع نگاری

پیشروی به سوی توافق ایران و آمریکا ادامه دارد

منبع: استراتفور

باید بپذیرد ایران اگر بخواهد می تواند سلاح هسته‌ای تولید کند، یا این که باید با اقدام نظامی جلوی این کار را بگیرد. اما استراتژی سومی هم وجود دارد: واشنگتن می تواند مسأله ایران را به نوعی دیگر طرح کند. با توجه به این که هیچ تصویری از اندیشه‌های رهبران دوطرف نداریم، بررسی این موضوع می تواند تمرینی در نظریه جغرافیای سیاسی باشد.

چرا آمریکا و ایران مذاکره خواهند کرد؟

دوم آگوست ۲۰۱۳: پس از آن که رئیس جمهوری جدید ایران روز چهارم آگوست، رسماً سمت ریاست جمهوری ایران را به دست بگیرد، روابط دیپلماتیک واشنگتن و تهران بهبود پیدا خواهد کرد و بگویم گوهایی چندین ماهه در مورد این که آیا ایران و آمریکا می توانند به توافقی هسته‌ای دست پیدا کنند یا نه، پایان خواهد یافت.

در واقع، در هفته‌های اخیر هر دو طرف ابراز تمایل کرده‌اند که گفت‌وگوهای دو جانبه هسته‌ای از سر گرفته شود. این گفت‌وگوها هرگز به راحتی برگزار نشده است، چرا که ایران هیچ نمی خواسته در این گفت‌وگوها شرکت کند. اقتصاد ایران، با وجود تحریم‌ها در شرایط مناسبی قرار داشته است، جایگاه ژئوپلیتیک منطقه‌ای این کشور تضمین شده بوده و فضای سیاست داخلی ایران نیز یکپارچه نبوده. اما اکنون اوضاع تغییر کرده است.

ادامه در صفحه ۱۱

در سال ۲۰۱۰ استراتفور پیش بینی کرد آمریکا و ایران، با وجود چند دهه دشمنی و رویارویی، به توافقی پیرامون منافع مشترک دست خواهند یافت. آن زمان پیش بینی ما با تردیدهای زیادی مواجه شد. پذیرفتن چنین چیزی بسیار مشکل بود. مدت کوتاهی پس از انتخاب شدن حسن روحانی به عنوان رئیس جمهوری ایران در ژوئن ۲۰۱۳، ما ارزیابی‌های خود را به روز کردیم و نشان دادیم موقعیت مناسبی برای دو طرف پیش آمده است تا به سوی نوعی آشتی حرکت کنند.

۳ ماه بعد شاهد یک توافق اولیه پیرامون مسأله هسته‌ای ایران بودیم. اکنون به نظر می رسد، دوطرف مهلت مذاکرات را تمدید کرده‌اند تا به گفت‌وگو برای رسیدن به یک توافق دائمی ادامه بدهند، اما تمدید مهلت مذاکرات به معنای این نیست که روند گفت‌وگوهای دوطرف با مشکلی مواجه است. برعکس، انتظار می رود مذاکره کنندگان از این فرصت استفاده کنند و گام‌های زیادی برای حرکت رو به جلو وجود دارد.

تصور کردن تصور نشدنی: توافقی میان ایران و آمریکا اول مارس ۲۰۱۰: ایالات متحده به وضوح به نقطه‌ای رسیده است که یا